

PŘÍLOHA III

Klasifikace charakteristik empatie

(Podle Ivey A.E. - Simek-Downing L.: *Counselling and psychotherapy: skills, theories and practice*. New York, Prentice Hall 1980)

Klasifikace charakteristik empatie je užitečná pro identifikaci úrovně empatie v činnosti poradce. Přítomnost jednotlivých charakteristik zaznamenáváme, pokud jsou významně přítomny.

Empatie obecně: Schopnost vidět svět z klientovy perspektivy.

Primární empatie: Používání reflektivního naslouchání, komentáře poradce sledují interpretaci klienta.

Pokročilá empatie: Používání dovedností naslouchání a ovlivňování klienta, sdílení svých kompetencí s klientem, ale vždy v míře, kterou je klient schopen přijmout a v jeho referenčním rámci.

Posilování pozitivního pohledu: Selektivní pozornost k pozitivním aspektům v klientově verbálním projevu i chování.

Respekt: Poskytování pozitivního povzbuzení klientovi, pokud dojde k rozdílným názorům, otevřeně s tolerancí o nich diskutovat.

Vřelost: Sdělování vřelé přijetí klienta především nonverbálními prostředky (tón hlasu, pozice těla apod.). Nejúčinnější je úsměv.

Konkrétnost: Poskytování a získávání konkrétních informací, faktů, detailů a pocitů.

Konfrontace: Otevřené upozorňování klienta na rozpory, neshody a nejasnosti v jeho sdělení. Konfrontace neznamena vyjádření poradcova odlišného názoru.

Opravdovost: Poradce je sám sebou -

ve vztahu k sobě: Autentičnost a spontánnost, přijetí sebe sama.

ve vztahu ke klientovi: Citlivost ke klientovým potřebám, vytvořit vztah, ale přesto být sám sebou.

ŠKÁLA HODNOTÍCÍ CHARAKTERISTIKY EMPATIE

Instrukce: Empatii lze nejlépe hodnotit při rozhovoru. Hodnocení se může týkat jednotlivých kroků v průběhu rozhovoru nebo lze hodnotit celý rozhovor.

Každou z následujících položek hodnotte na pětibodové škále zakroužkováním odpovídajícího čísla.

- 1 - Užití charakteristiky je destruktivní.
- 2 - Užití charakteristiky brzdí klientův růst.
- 3 - Užití charakteristiky přispívá ke klientovu růstu, ale pouze minimálně. Přítomny jsou projevy primární empatie.
- 4 - Užití charakteristiky přispívá výrazně ke klientově porozumění a růstu. Přítomny jsou projevy pokročilé empatie.
- 5 - Mimořádná úroveň užití charakteristiky, významně přispívá ke klientovu růstu.

Empatie (celkový dojem)	1	2	3	4	5
Pozitivní pohled	1	2	3	4	5
Respekt	1	2	3	4	5
Vřelost	1	2	3	4	5
Konkrétnost	1	2	3	4	5
Konfrontace	1	2	3	4	5
Opravdovost					
ve vztahu k sobě	1	2	3	4	5
ve vztahu ke klientovi	1	2	3	4	5

Výsledek není porovnáván s normami, ale slouží k analýze působení poradce. Hodnocení je možno provést autodiagnosticky - tj. poradce hodnotí sám sebe, nebo za pomoci kolegy. Je možno použít obojí způsob a porovnat diference.